

TIPS EN TRICKS

Het gebruik van rekvisieten bij het vertellen

TEKST: MARCO HOLMER

Er zijn een aantal redenen te geven waarom rekvisieten bij het vertellen een belangrijke rol kunnen spelen:

- Wanneer objecten in het verhaal een hoofdrol spelen is het voor de luisteraars plezierig wanneer die objecten ook daadwerkelijk in de vertelruimte aanwezig zijn. De band met dat voorwerp is dan groot.
- Voor de verteller is het eenvoudig om over details van dat object te vertellen wanneer die ook zichtbaar zijn.
- De omgang, door de verteller, met het object, vertelt duidelijker dan woorden over de gevoelswaarde die het voorwerp heeft.
- Objecten die in de vertelruimte aanwezig zijn kunnen als symbolen functioneren.

Het zoeken en vinden van rekvisieten is in de meeste gevallen niet moeilijk. Recyclingbeurzen en tweedehandswinkels hebben een breed aanbod van de meest wonderlijke voorwerpen.

Vervolgens moeten de rekvisieten (documenten, voorwerpen, modellen) op een natuurlijke manier in de vertelling ingebouwd worden, anders staat de verteller er voortdurend mee in zijn handen. Door de rekvisieten een duidelijke plek in de vertelruimte te geven, kan het naar wens worden ingezet. Het karakter van die plek hangt af van de plaats die het voorwerp in het verhaal inneemt.

1. Speelt het rekvisiet in het verhaal een hoofdrol, dan is het mooi wanneer het tentoongesteld wordt, bijvoorbeeld op een voetstuk of

op een klein tafeltje. Wielen maken het object mobiel. Het kan dan letterlijk naar voren gehaald worden.

Wanneer het object regelmatig aandacht vraagt, is vóór in de vertelruimte aan de linker- of rechterkant een geschikte plaats. Is het niet nodig om telkens naar het object te verwijzen, of speelt het pas later in het verhaal een rol, dan is een plek meer naar achter, uit het midden, geschikt.

2. Wordt het rekvisiet tijdens het verhaal onthuld, of ontdekt (het zwaard, een kerstpakket, een gouden munt), dan wordt het eerst verborgen (onder een doek, in een koffer, achter een gordijn) en op het juiste moment te voorschijn gehaald.

Bij een openlijke onthulling (uit een koffer of vanonder een doek) werkt een plek vóór in de vertelruimte spannender. Iedereen kan dan al zien dat daar iets staat. Bij een verrassende onthulling is een plaats achter in de vertelruimte geschikter.

3. Is het rekvisiet een symbool voor de inhoud van het verhaal (een voorzittershamer, de bezem die schoon veegt, het rode kapje van roodkapje), dan moet het in de vertelruimte een ereplaats krijgen.

Zoek een representatief voetstuk voor het symbool. Geef het een plek aan de voorkant van de vertelruimte, ietwat aan de zijkant. Zijn aanwezigheid stoort dan niet het verhaal. Het blijft een symbool. Die functie wordt meest duidelijk wanneer de verteller dat symbool voor het begin van het verhaal opstelt en eventueel introduceert.

4. Wanneer het rekvisiet functioneel in het verhaal gebruikt wordt, moet het zich binnen handbereik van de verteller bevinden. Het is dan meestal belangrijk dat het object niet teveel aandacht krijgt voordat het gebruikt wordt.

Neem het voorwerp dan bij opkomst mee en leg het eenvoudig, zonder nadruk, voor de vertelplek op de grond. Vandaar kan het dan in het verhaal opduiken en ook weer teruggelegd worden. Het publiek vergeet dergelijke onopvallend neergelegde voorwerpen volkomen. Zijn meerdere rekvisieten nodig voor het verhaal leg die dan vooraf op een onopvallend kleed, kistje of tafeltje naast of voor de vertelplek neer.

TIP

Wanneer de verteller bij opkomst de objecten die in de vertelruimte aanwezig zijn negeert, zal het publiek die ook negeren. Wanneer de verteller de objecten aandacht schenkt, dan zijn ze aanwezig en wekken de nieuwsgierigheid van de toehoorders. Ook wanneer de verteller slechts terloops kijkt of alles op de goede plek ligt!

Speciaal voor de lezers van Vertel eens... vroegen wij een aantal vertellers een foto te maken van een rekvisiet dat een rol speelt in één van hun verhalen. Bekijk de fotogalerij en surf naar: www.vertelacademie.nl en klik in het menu bij 'Zelfstudie'.

De volgende Tips en Tricks van de Vertelacademie zal gaan over:
het vertellen voor ouderen